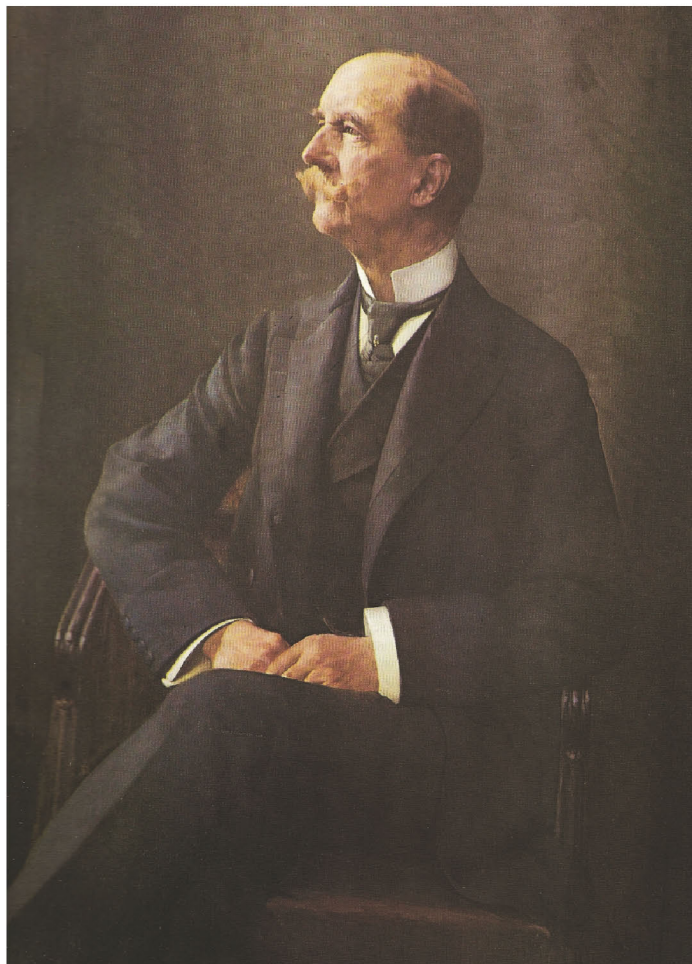

Κεφάλαιο 2

Η βασιλεία του Γεωργίου Α' – ο Χαρίλαος Τρικούπης

Μετά την απομάκρυνση του Όθωνα, νέος βασιλιάς της Ελλάδας επιλέχθηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις ο Δανός πρίγκιπας Γεώργιος, ο οποίος κυβέρνησε τη χώρα για μισό περίπου αιώνα. Από τους πιο δραστήριους πρωθυπουργούς, με τους οποίους συνεργάστηκε, ήταν ο Χαρίλαος Τρικούπης.

▲ Ο βασιλιάς Γεώργιος Α', Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Ηαπομάκρυνση του Όθωνα οδήγησε στην εκλογή του Δανού πρίγκιπα Γεώργιου, ο οποίος ανακηρύχθηκε βασιλιάς των Ελλήνων (1863). Την ίδια χρονιά οι Άγγλοι παραχώρησαν τα Επτάνησα στην Ελλάδα, ως δώρο στο νέο βασιλιά.

Ο Γεώργιος Α΄ βασίλευσε για πενήντα περίπου χρόνια. Στη διάρκεια της βασιλείας του κατέβαλε προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό της χώρας και την εδαφική της επέκταση. Το 1864 ψηφίστηκε νέο, πιο δημοκρατικό Σύνταγμα που περιορίζει ακόμη περισσότερο την εξουσία του βασιλιά και αναγνώριζε για την Ελλάδα το πολίτευμα της βασιλευομένης δημοκρατίας. Επίσης την εποχή αυτή, εκτός από τα Επτάνησα, ενσωματώθηκε στο ελληνικό κράτος η Θεσσαλία (1881) καθώς και ο σημερινός νομός της Άρτας, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο πληθυσμός αλλά και οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Για την προσάρτηση του νομού της Άρτας στην Ελλάδα συνέβαλε αποφασιστικά ο Χαρίλαος Τρικούπης. Ο Τρικούπης, που ήταν νομικός και διπλωμάτης, διετέλεσε υπουργός και αργότερα πρωθυπουργός της χώρας. Γνωρίζοντας καλά τις περιορισμένες δυνατότητες του ελληνικού κράτους, δεν ενθάρρυνε τα ένοπλα επαναστατικά κινήματα στις περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας που κατοικούσαν υπόδουλοι Έλληνες. Αντί γι' αυτό, προτίμησε να τονώσει την ελληνικότητα των *αλύτρωτων περιοχών* ιδρύοντας σχολεία και εκκλησίες.

Ο Τρικούπης ενίσχυσε τη δημοκρατία και ασχολήθηκε κυρίως με την οργάνωση του κράτους. Τις περιόδους της πρωθυπουργίας του πραγματοποίησε σημαντικά έργα για τον εκσυγχρονισμό της χώρας, όπως η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου και η αποξήρανση της *λίμνης Κωπαΐδας*, παίρνοντας δάνεια και από το εξωτερικό. Παράλληλα, βελτίωσε τις συγκοινωνίες με την κατασκευή οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου.

Καθώς όμως η Ελλάδα είχε δανειστεί μεγάλα ποσά και οι φόροι δεν συλλέγονταν σωστά, τα έξοδα του κράτους ήταν περισσότερα από τα έσοδα. Το 1893 ο Τρικούπης κήρυξε πτώχευση και λίγο αργότερα η χώρα δέχτηκε *Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο*, προκειμένου να πληρωθεί το *υπέρογκο* δημόσιο χρέος της.

Γλωσσάρι

Αλύτρωτες περιοχές: Οι περιοχές που δεν απελευθερώθηκαν και έμειναν έξω από τα σύνορα του ελληνικού κράτους. Οι πληθυσμοί των περιοχών αυτών ονομάζονται «αλύτρωτοι» και το ζήτημα «αλυτρωτισμός».

Λίμνη Κωπαΐδα: Μεγάλη λίμνη στην περιοχή της Στερεάς Ελλάδας. Με την αποξήρασή της δημιουργήθηκαν πολλά καλλιεργήσιμα εδάφη, ενώ καταπολεμήθηκε και η αρρώστια της ελονοσίας που ταλαιπωρούσε τους κατοίκους.

Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος: Έλεγχος της οικονομίας της χώρας από διεθνή Επιτροπή.

Υπέρογκος: Πάρα πολύ μεγάλος, υπέρμετρος.

Οι πηγές αφηγούνται...

1. Ψήφισμα της Βουλής των Επτανήσων (απόδοση στα νέα ελληνικά)

«Τα νησιά Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθος, Λευκάδα, Ιθάκη, Κύθηρα, Παξοί να ενωθούν με το Βασίλειο της Ελλάδας και να αποτελούν για πάντα αναπόσπαστο μέρος του σε μια αδιαίρετη πολιτεία υπό τη συνταγματική βασιλεία του Βασιλιά των Ελλήνων Γεωργίου Α' και των διαδόχων του.

Κέρκυρα, 23 Σεπτεμβρίου 1863».

Χαρίλαος Τρικούπης. *Η ζωή και το έργο του*, τόμ. 1, Έκδοση της Βουλής των Ελλήνων, επιμέλεια Αικατερίνη Φλεριανού, Αθήνα 1999, σ. 203.

2. Ο Ισθμός της Κορίνθου

«Η διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου, η οποία έχει ήδη εξασφαλισθεί, θα χρησιμεύσει ως μέσο κατάδειξης και πραγμάτωσης της ναυτικής υπεροχής των Ελλήνων. Οι περισσότεροι αξιόπιστες στατιστικές αποδεικνύουν σε όλους την αλήθεια αυτή... Τα κέρδη της διώρυγας της Κορίνθου θα υπερβούν, συγκριτικά, τα αντίστοιχα της διώρυγας του Σουέζ και θα αποτελούν μια από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες της εποχής».

Άρθρο της εφημερίδας *Παλιγγενεσία*, 28 Ιουνίου 1890, το οποίο περιέχεται στην έκδοση της Βουλής των Ελλήνων, Χαρίλαος Τρικούπης. *Η ζωή και το έργο του*, τόμ. 1, επιμέλεια Αικατερίνη Φλεριανού, Αθήνα 1999, σ. 740.

Ματιά στο παρελθόν

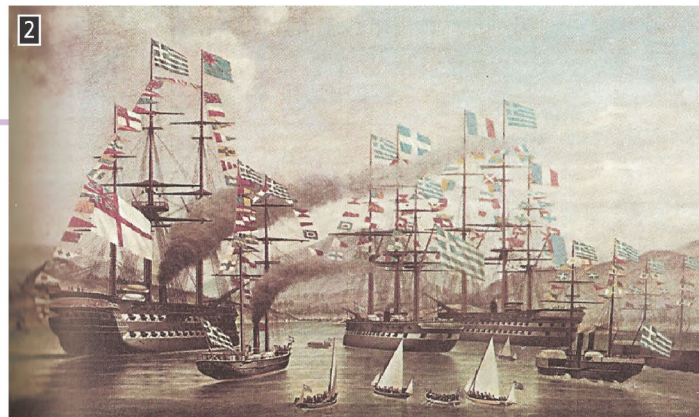
Η Βιομηχανική Επανάσταση

Η περίοδος από το 1770 έως και τα τέλη του 19^{ου} αιώνα χαρακτηρίζεται από σημαντικά τεχνικά και τεχνολογικά επιτεύγματα, ιδιαίτερα στη Δυτική Ευρώπη. Η Βιομηχανική Επανάσταση, όπως αποκαλούνται οι εξελίξεις αυτές, διακρίνεται σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη περίοδο, που φτάνει έως το 1830, οι μηχανές από ατμό αποτέλεσαν τη βάση της ανάπτυξης. Η ανάπτυξη της κλωστοϋφαντουργίας και η επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου αποτελούν τον καθρέπτη της νέας εποχής. Στη δεύτερη περίοδο, μετά το 1850, η εφεύρεση συνθετικών υλικών συνέβαλε στην περαιτέρω ανάπτυξη. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από τη χρήση του πλαστικού, του πετρελαίου και του ηλεκτρισμού. Όμως η Βιομηχανική Εποχή είχε και θλιβερές συνέπειες, όπως οι άσχημες συνθήκες διαβίωσης στις μεγάλες πόλεις και η εκμετάλλευση της παιδικής εργασίας.

▲ Η παραχώρηση των Επτανήσων στην Ελλάδα, έγχρωμη λαϊκή λιθογραφία

▲ Ζωγραφική απεικόνιση της άφιξης του Γεωργίου Α' στην Ελλάδα, Αθήνα, Εθνική Πνακοθήκη

▲ Κωνσταντίνος Βοτανάκης, Η διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου, Αθήνα, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΕΥΡΕΣΙΝ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ - ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΣ ΒΡΙΣΚΟΜΑΙ ΣΕ ΚΥΒΙΛΑ ΑΓΡΙΕΜΕΝΑ ΜΟΝΟΠΩΣΙΑ ΚΙ' ΑΝ ΔΕΝ ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΔΕΔΟΜΕΝΟΝ Σ' ΕΜΕΙΝ'

◀ Γελοιογραφίες που απεικονίζουν τον Τρικούπη να αγωνίζεται για την εξεύρεση δανείου (αριστερά) και να πνίγεται στη θάλασσα της λαϊκής κατακραυγής (δεξιά)

👉 Ερωτήματα

- Πώς χαρακτηρίζετε την πολιτική του Τρικούπη και γιατί;
- Με βάση την Πηγή 2, ποια ήταν τα προσδοκώμενα οφέλη από τη διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου;